

Litteratur.

Frode Kristensen:

Sverige, Erhvervs- og Samfundsliv.

Nyt Socialt Bibliotek, Martins Forlag, København 1938.
320 Sider. Kr. 5,00.

Erhvervsgeografien, det yngste Fag i den højere Skole i Danmark, er et af de Fag, der spænder videst og har mest Kontakt med Livet af i Dag, og navnlig gennem Professor Hatts Radioforedrag er Interessen derfor ved at brede sig til alle Befolkningslag. Da der desuden er en stærk Interesse for Sverige her i Landet for Tiden, er det et heldigt Øjeblik, man har valgt til at udsende Bogen om Sveriges Erhvervs- og Samfundsliv. Derimod kunde adskilligt i Bogen uden Skade være skrevet mindre fyldigt og med Linierne skarpere trukket op.

Helhedsindtrykket af Bogen er, at det er en ikke fuldt færdigfordojet Blanding af Økonomi, Geografi, Samfundskundskab og Socialdemokrati. Men Fremstillingen er fyldig og let læselig; for den, der ikke i Forvejen kender stort til Forholdene, maa den give et levende Indtryk af Sveriges næsten uudtømmelige Rigdomskilder og af det energiske Arbejde, der sættes ind paa Udnyttelsen deraf.

Frode Kristensen var Erhvervsgeograf i Erhvervsgeografiens Barndom i Danmark, idet han i 1933 udsendte »Fra Raastoffernes Riger«. Der er dem, der *nu* kunde skrive den bedre; det kunde sikkert bl. a. Frode Kristensen selv, men det staar fast, at den var blandt de banebrydende indenfor den populære Erhvervsgeografi. 1935 udsendte han en anden fortræffelig Bog, »National Selvforsyning og Verdensøkonomi«.

Men med »Sverige« synes han til en vis Grad at have forløftet sig paa den altfor store Opgave, han har sat sig,

selvom der er gjort et solidt Stykke Arbejde. Bogen indeholder et Væld af detaljerede Oplysninger, saa mange, at de til Tider vanskeliggør Oversigten. En saadan Bog vilde have vundet ved at blive til ved Samarbejde mellem Fagspecialister paa de forskellige Omraader.

Det skæmmer ogsaa Bogen, at Sproget er saa stærkt præget af, at Kilderne er svenske; f. Eks. hedder første Kapitel: »Svea Land og Rige«; der skrives »rundt« for »rundt regnet«; endvidere: paastræffes, Elværk, Almenninger, Delejer, giftfarlig og Bolag.

Af størst Interesse for dette Tidsskrifts Læsere maa naturligvis Kapitel 4 (»Landbruget«) være, og til Held for dem hører netop dette til de bedste. Er alle danske Landmænd f. Eks. klare over de store Ligheder mellem Udviklingen i Danmark og i Sverige, at Høstafrøderne i Sverige er vokset med 50 pCt. siden 1900, den dyriske Produktion med omtrent 100 pCt., medens Befolkningen kun er vokset med ca. 20 pCt., saaledes at Landbruget og Samfundet nu staar i en hidtil ukendt Situation: Selvom Forbrug og Produktion er blevet stærkt ændret i Retning af forædlede Levnedsmidler, er Sverige alligevel blevet selvforsynende med baade animalske og vegetabiliske Produkter og staar nu overfor Problemet Overproduktion.

Der savnes et Kort over Sveriges 18 »naturlige Landbrugsomraader«, til hvis Navne der hentydes, uden at man noget Sted i Bogen kan finde Oplysninger om deres Udstrækning og nærmere Beliggenhed. Hvorfor har Forfatteren ikke laant Kortet fra Side 23 i »Jordbrugsatlas över Sverige« (anmeldt i T. f. L., Hæfte 6, 1937). At han ikke er ukendt med dette Værk viser jo den Kendsgerning, at han har anvendt en Del af Landbrugskortene derfra. »Anvendt« er dog maaske for meget sagt; Kortene er trykt, men ofte uomtalt i Teksten; heri viser Forfatterens manglende geografiske Skoling sig.

Ogsaa flere andre af Bogens Kapitler vil være af landøkonomisk Interesse; foruden de to nævnte, omhandler de:

Folket, Kraftkilder, Fiskeri, Skove og Skovbrugsindustri, Malmlejer, Minedrift, Industri, Samfærdsel, Bankvæsen, Kooperation, Statsmonopoler, Sverige og Verdensøkonomien, Nationalindtægten og dens Fordeling, Folkebevægelser, Organisation, Statens Styre og Udenrigspolitik.

Fremstillingen er livlig og Oplysningerne aktuelle, lige til 1938.

En Emmeliste bag i Bogen letter dens Brug som Haandbog, og en fyldig Litteraturoversigt forøger dens Værdi væsentligt.

Aa. H. Kampp.

Udkomne Bøger.

Stambog over Køer af Rød dansk Malke race. XIX Bind. Nr. 9270—9923. Udarbejdet af de provinsielle Fælleslandboforeninger ved disses Konsulenter i Kvægavl. Samlet og udgivet af De samvirkende danske Landboforeninger ved Kostambogsudvalgets Sekretær. 739 Sider. (Odense 1939).

Stambog over Kvæg af jydsk Race. Bind XXXXVIII. Reg. Stbg. 13 — Tyre Nr. 4276—4460. — Elite Stbg. 10 — Køer Nr. 2913—3066. Udarbejdet af Konsulent Nic. Bønde. Udgivet af De samvirkende danske Landboforeninger ved Stambogsudvalget for Kvæg af jydsk Race. 172 + 302 Sider. (Aarhus 1939).

185de Beretning fra Forsøgslaboratoriet. 27de Beretning om sammenlignende Forsøg med Svin fra statsanerkendte Avlscentre. Af Hjalmar Clausen. Udgivet af Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskoles landøkonomiske Forsøgslaboratorium. 197 Sider. Fh. August Bangs Forlag, Ejvind Christensen. (Kbhvn. 1939).

Landbrugsstatistik 1938. Arbejdskraft, Areal, Host og Kreaturhold. Danmarks Statistik. Statistiske Meddelelser 4. Række, 108. Bind, 5. Hæfte. Udgivet af Det statistiske Departement. 76 Sider. Gyldendalske Boghandel — Nordisk Forlag. (Kbhvn. 1939).

Beretning om det 52. Delegeretmøde i De samvirkende Landboforeninger i Fyns Stift i Odense den 11. og 12. November 1938. Udarbejdet af Foreningernes Sekretær. 206 Sider. (Odense 1939).

Beretning om Statens Fjerkræudvalgs 7de Konkurrence mellem hele Hønseshold og 4de Konkurrence mellem Kalkun-, Gaase- og Andehold samt Hovedtabellerne fra de lokale Konkurrencer 1937—38. Udarbejdet af Konsulent J. L o v e n d a h l J e n s e n. 106 Sider.

Handelsberetning for Aaret 1938. Udgivet af Grosserer-Societetets Komité. 475 Sider. (Kbhvn. 1939).

Provinshandelskammeret. 38. Aarsberetning (1938—39). 172 Sider. (Kbhvn. 1939).

Beretning fra Bestyrelsen for Tuborgfondet med Regnskab for Aaret 1938. 30 Sider. (Kbhvn. 1939).

Mindre Meddelelser.

Samvirksomhedens Efteraarskursus.

Det sædvanlige Efteraarskursus paatænkes afholdt i København i Dagene 25.—28. September d. A.

Kursuset vil omfatte en Række Foredrag om landbrugsgeografiske og dermed forbundne økonomiske og landbrugspolitiske Emner. Det fuldstændige Program for Kursus vil være at finde i Tidsskrift for Landøkonomi, Hæfte 9, der udkommer 1. September.

Landbrugets Prisforhold i Juni Maaned 1939.

(Ved Det landøkonomiske Driftsbureau).

Tabel 1. Priser i Kr. pr. 100 kg.

	1938			1939		
	Hele Aaret	Jan.— Juni	Juni Md.	Jan.— Juni	Maj Md.	Juni Md.
Landbrugsprodukter:						
Sodmælk (af Mejeri) ¹⁾	13,31	13,08	12,90	13,38	12,61	12,62
Smør, Notering	230	223	218	238	217	216
do., Afregningstal	236	229	227	242	225	225
Ost, 20 pCt.	90	90	90	89	90	86
Æg	117	98	105	90	95	82
Slagterisvin, 1.Kl., m. Kort (sl.V.)	176	179	174	171	160	162
do. uden Kort (do.)	94	100	100	122	125	125
Slagtekøer, Kbhv., 1. Kl. (lev.V.)	50	50	50	54	56	56
Stude og Kvier, Esbj., 1. Kl. (do.)	59	60	59	63	67	67
Smaagrise, Køge, Kr. pr. Stk. .	35	39	38	49	54	47
Kælvekøer, Odense ²⁾ , 1. Kl., Kr. pr. Stk.	402	—	—	425	425	425
Unge Heste, Odense, Kr. pr. Stk.	1093	1087	1100	1100	1100	1100
Hvede, Sælger	16,06	17,55	17,33	14,58	14,90	15,13
do., Køber	15,76	17,26	17,01	14,29	14,65	14,85
Rug, Sælger	15,86	(17,24)	—	14,92	15,30	15,75
do., Køber	15,57	(16,93)	—	14,60	15,02	15,50
Byg, 2/r, Sælger	14,81	16,90	16,25	11,82	12,10	11,66
do., Køber	14,43	16,46	15,75	11,51	11,66	11,41
Havre, Sælger	13,98	15,69	15,23	12,57	13,26	13,03
do., Køber	13,48	15,19	14,73	12,06	12,76	12,53
Hø	7,73	7,63	10,25	7,89	8,00	8,00
Foderstoffer:						
Bomuldsfrøkager	15,50	15,59	15,38	15,08	15,15	15,25
Solsikkekager	16,63	16,63	16,50	15,80	16,00	15,75
Palmekager	15,38	15,64	15,75	13,34	13,00	13,00
Hvedeklid	14,25	15,91	16,00	11,16	11,30	12,13
Majs, La Plata	16,54	17,41	(17,50)	15,14	15,25	14,75
Kunstgødning:						
Chilesalpeter	17,05	17,43	17,60	17,43	17,60	17,60
Kalksalpeter	16,53	16,88	17,05	16,88	17,05	17,05
Sv. Ammoniak	16,58	16,93	17,10	16,93	17,10	17,10
18 pCt. Superfosfat	6,63	6,78	6,78	6,78	6,80	6,80
40 „ Kaligødning	13,49	13,87	13,95	13,87	13,95	13,95

1) Ekskl. Mælkegift.

2) Bestaaet Tuberkulinproven.

Tabel 2. Prisindeks. (Femaaret 1909/14 = 100).

	1938			1939		
	Hele Aaret	Jan.— Juni	Juni Md.	Jan.— Juni	Maj Md.	Juni Md.
Landbrugsprodukter:						
Sødmælk	127	125	123	127	120	120
Smør, Notering	110	107	104	114	104	103
do., Afregningstal	113	110	109	116	108	108
Ost	158	158	158	156	158	151
Æg	99	83	89	76	81	69
Slagterisvin med Kort	181	185	179	176	165	167
do. med og uden Kort ¹⁾	180	184	179	176	165	167
Slagtekøer (København)	86	86	86	93	97	97
Stude og Kvier (Esbjerg)	97	98	97	103	110	110
Unge Heste (Odense)	148	147	149	149	149	149
Hvede	116	127	125	105	108	109
Rug	133	(145)	—	125	128	132
Byg, 2/r.	115	131	126	92	94	91
Havre	116	130	126	104	110	108
Hø	113	111	149	115	116	116
Foderstoffer:						
Bomuldsfrøkager	106	106	105	103	103	104
Solsikkekager	129	129	128	123	124	122
Palmekager	135	138	139	117	114	114
Hvedekliid	128	143	143	100	101	109
Majs, La Plata	148	156	(157)	135	136	132
Kunstgødning:						
Chilesalpeter	86	88	89	88	89	89
Kalksalpeter	86	87	88	87	88	88
18 pCt. Superfosfat	112	115	115	115	115	115
40 „ Kaligødning	113	116	117	116	117	117
Vejet Prisindeks for:						
Mejeriprodukter	116	113 ✓	112	118 ✓	111	110
Husdyrprodukter, ialt	128	126 ✓	125	127 ✓	121	120
Korn	118	132 ✓	127	104 ✓	107	106
Planteprodukter, ialt	119	131	126	106	107	107
Landbrugsprodukter, ialt	128	126	125	125 ✓	120	119
Kraftfoder	123	128	127	113	114	114
Kunstgødning	97	99	100	99	100	100
Andre Vareindkøb	88	89	88	100	100	100
Vareindkøb, ialt	114	118	117	109	110	110

1) Forholdsmæssigt beregnet.